2026/2256

8.10.2026

# NÕUKOGU OTSUS (EL) 2026/2256,

## 24. september 2026,

## millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel EMP ühiskomitees võetav seisukoht seoses EMP lepingu protokolli nr 10 (kaubaveoga seotud kontrollimiste ja formaalsuste lihtsustamise kohta) ja protokolli nr 31 (koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja vabadust) muutmisega (Rahaline toetus SPIMile)

**(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse nõukogu 28. novembri 1994. aasta määrust (EÜ) nr 2894/94 Euroopa Majanduspiirkonna lepingu rakendamise korra kohta, ([1]) eriti selle artikli 1 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Majanduspiirkonna leping ([2]) (edaspidi „EMP leping“) jõustus 1. jaanuaril 1994.

(2) Kooskõlas EMP lepingu artikliga 98 võib EMP ühiskomitee oma otsusega muu hulgas muuta EMP lepingu protokolli nr 10 kaubaveoga seotud kontrollimiste ja formaalsuste lihtsustamise kohta ning EMP lepingu protokolli nr 31 koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja vabadust.

(3) EMP EFTA riigid peavad rahaliselt toetama süsiniku piirimeetme (SPIM) toimimiseks vajalike süsteemide toimimist kogu EMPs sellise mehhanismi kaudu, mis luuakse samal ajal EMP ühiskomitee eraldi otsusega, millega muudetakse EMP lepingu protokolle nr 10 ja nr 31.

(4) EMP lepingu protokolle nr 10 ning nr 31 tuleks seetõttu vastavalt muuta.

(5) Seetõttu on asjakohane määrata kindlaks liidu võetav seisukoht EMP ühiskomitees seoses EMP lepingu protokollide nr 10 ja nr 31 muutmisega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

*Artikkel 1*

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel EMP ühiskomitees seoses EMP lepingu protokolli nr 10 (kaubaveoga seotud kontrollimiste ja formaalsuste lihtsustamise kohta) ja protokolli nr 31 (koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja vabadust) kavandatava muutmisega, põhineb käesolevale otsusele lisatud EMP ühiskomitee otsuse eelnõul.

([1]) EÜT L 305, 30.11.1994, lk 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1994/2894/oj.
([2]) EÜT L 1, 3.1.1994, lk 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/1/oj.

*Artikkel 2*

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 24. september 2026

*Nõukogu nimel*
*eesistuja*
P. BURKE

EELNÕU

**EMP ÜHISKOMITEE OTSUS nr …,**

**…,**

**millega muudetakse EMP lepingu protokolli nr 10 kaubaveoga seotud kontrollimiste ja formaalsuste lihtsustamise kohta ning EMP lepingu protokolli nr 31 koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja vabadust**

EMP ÜHISKOMITEE,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut (edaspidi „EMP leping“), eriti selle artikleid 86 ja 98,

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/956 ([1]) EMP lepingusse inkorporeerimise tõttu tuleb hakata kasutama liidu infosüsteeme, mis on osaliselt seotud liidu tolliterritooriumi toimimisega. Lisaks on süsiniku piirimeetme (SPIM) register ja ühtne keskplatvorm välja töötatud spetsiaalselt SPIMi toimimiseks, millesse EFTA riigid peavad olema kaasatud. SPIMi register ja ühtne keskplatvorm vajavad seetõttu teatavaid kohandusi. EFTA riigid asuvad väljaspool liidu tolliterritooriumi ja seega ei ole neil juurdepääsu teatavatele tolliinfosüsteemidele, mida kasutab ka SPIM. SPIMi toimimiseks vajalikes tolliinfosüsteemides osalemise ning SPIMi registris ja ühtses keskplatvormis EFTA toimimise nõuetest lähtuvate kohanduste tegemise eelduseks on rahaline osalus, mille reeglid on sätestatud EMP lepingu protokollis nr 10. EMP lepingu artikli 82 ja protokolli nr 32 kohased rahalise osaluse reeglid EFTA riikide ja EFTA järelevalveameti osalemiseks SPIMi registris ning EFTA riikide osalemiseks ühtses keskplatvormis on sätestatud EMP lepingu protokollis nr 31. Kuna EFTA riigid peaksid süsteemide toimimist rahaliselt toetama, peaks neil määruse (EL) 2023/956 kohaldamise eesmärgil olema kõnealustele süsteemidele juurdepääsu ja nende kasutamise õigus.

(2) EMP lepingu protokolli nr 10 kohased EFTA riikide rahalise toetuse ligikaudsed summad käesoleva otsuse vastuvõtmise ajal lisatakse käesolevale otsusele.

(3) Kuna määrust (EL) 2023/956 Liechtensteini suhtes ei kohaldata, ei tuleks Liechtensteini suhtes kohaldada ka käesolevat otsust.

(4) EMP lepingu protokolle nr 10 ja nr 31 tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

*Artikkel 1*

EMP lepingu protokolli nr 10 muudetakse järgmiselt.

1) Artiklisse 2 lisatakse järgmine lõige:

„5. Käesoleva protokolli III lisa sätteid, mis on seotud määruse (EL) 2023/956 kohaldamisega, kohaldatakse ühenduse, Islandi ja Norra vahel.“

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/956, millega kehtestatakse süsiniku piirimeede (ELT L 130, 16.5.2023, lk 52, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/956/oj).

2) II lisa järele lisatakse järgmine lisa:

„III lisa

Määruse (EL) 2023/956 kohaldamise tehniline ja finantskord

*Artikkel 1*

**Mõisted**

Käesolevas lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „SPIMi register“ – tegevusloaga SPIMi deklarantide register standardse elektroonilise andmebaasi kujul, mis sisaldab andmeid kõnealuste tegevusloaga SPIMi deklarantide SPIMi sertifikaatide kohta, nagu on sätestatud määruse (EL) 2023/956 artiklis 14;

b) „ühtne keskplatvorm“ – SPIMi sertifikaatide müügi ja tagasiostmise platvorm, mis on loodud vastavalt määruse (EL) 2023/956 artiklile 20;

c) „CRMS“ – rakendusmääruse (EL) 2015/2447 artiklis 36 osutatud tolliasutuste riskijuhtimise süsteem;

d) „CCN2“ – ühine teabevõrk 2;

e) „CRS“ – kliendi tugiteenuste süsteem;

f) „DataLab“ – süsteem, mida kasutatakse riskijuhtimise analüüsiks ning tollitehinguandmete koondamiseks ja teisendamiseks.

*Artikkel 2*

**SPIMi protsessid, mis on seotud tollikontrolli ja riskijuhtimisega**

1. Komisjoni ning Norra ja Islandi tolliasutuste vahelise teabevahetusega seotud teabe vahetamiseks ja säilitamiseks kasutatakse SPIMi registrit. SPIMi tolliriskiga seotud teabe jaoks kasutatakse CRMSi.

2. CRMSi kasutatakse tolliasutuste vaheliseks ning tolliasutuste ja komisjoni vaheliseks teabevahetuseks määruse (EL) 2023/956 kohaldamisel ning SPIMi tolliriskiga seotud teabe ja riskianalüüsi tulemuste vahetamiseks, nagu on osutatud määruses (EL) 2023/956.

*Artikkel 3*

**Ühtne kasutajahalduse ja digiallkirja platvorm**

1. Ettevõtjate, Islandi ja Norra ametnike ning EFTA järelevalveameti ametnike autentimine ja SPIMi registrile juurdepääsu kontroll toimub ühtse kasutajahalduse ja digiallkirja (UUM&DS) platvormi kaudu.

2. UUM&DS platvorm võimaldab teabevahetust lepinguosaliste lõikes 7 osutatud identiteedi- ja pääsuhalduse süsteemide vahel, et pakkuda ettevõtjatele ja lepinguosaliste ametnikele turvalist volitatud juurdepääsu elektroonilistele süsteemidele.

3. UUM&DS platvorm koosneb järgmistest ühistest komponentidest:

a) pääsuhaldussüsteem;

b) juhtimishaldussüsteem.

4. UUM&DS platvormi kasutatakse järgmiste kasutajate autentimiseks ja juurdepääsu kontrollimiseks:

a) ettevõtjad, kes tuvastatakse SPIMi registrile juurdepääsu saamiseks;

b) lepinguosaliste ametnikud, sealhulgas EFTA järelevalveameti ametnikud, kes tuvastatakse selleks, et anda neile juurdepääs SPIMi registri ühistele komponentidele, ning selleks, et UUM&DS platvormi hooldada ja hallata.

5. Lepinguosalised seavad sisse pääsuhalduse süsteemi, mille annab nende käsutusse komisjon ning millega valideeritakse ettevõtjate ja lepinguosaliste ametnike, sealhulgas EFTA järelevalveameti ametnike poolt UUM&DS platvormil esitatud juurdepääsutaotlusi koostalitluses lõikes 7 osutatud riiklike identiteedi- ja pääsuhalduse süsteemidega.

6. Lepinguosalised seavad sisse juhtimishaldussüsteemi, millega hallatakse autentimis- ja volitusreegleid, mille alusel valideeritakse elektroonilistele süsteemidele juurdepääsu andmiseks ettevõtjate identimisandmeid.

7. Lepinguosalised seavad sisse identiteedi- ja pääsuhalduse süsteemid, et tagada

a) ettevõtjate identimisandmete turvaline registreerimine ja säilitamine;

b) platvormi haldaja poolt identiteedi- ja pääsuhalduse platvormil juurdepääsu andmiseks kasutatavate, ettevõtjate allkirjastatud ja krüpteeritud identimisandmete turvaline vahetamine.

*Artikkel 4*

**Ametisaladuse ja isikuandmete kaitse**

1. Teabe suhtes, mida lepinguosalised vahetavad käesolevas peatükis kehtestatud meetmete raames, kehtib ametisaladuse ja isikuandmete kaitse kohustus sellisel kujul, nagu see on kehtestatud teavet vastu võtva lepinguosalise territooriumil kehtivate õigusnormidega.

2. Eelkõige ei tohi teavet edastada kellelegi teisele kui teavet vastu võtva lepinguosalise pädevatele asutustele ning need ei tohi seda kasutada muul viisil kui EMP lepingus ette nähtud eesmärkidel.

*Artikkel 5*

**Andmehaldus, omandiõigus ja turvalisus**

Lepinguosalised tagavad, et riigi tasandil säilitatavad andmed on vastavuses ühistes komponentides säilitatavate andmetega ja on ajakohastatud.

*Artikkel 6*

**SPIMi registri komponentide ja teenuste, teabevahetussüsteemide ja SPIMi toimimiseks vajalike alussüsteemide rakendamise ja toimimisega seotud vastutuse, kohustuste ja ootuste haldamise rahastamiskord**

Võttes arvesse, et SPIMi register võetakse kasutusele ka Islandil ja Norras, määratakse käesoleva rahastamiskorraga (edaspidi „kord“) kindlaks need lepinguosaliste vahelise koostöö elemendid, mis on seotud SPIMi registri ja teenuste, teabevahetussüsteemide ja SPIMi toimimiseks vajalike alussüsteemidega.

a) Kohandusi, mida on vaja teha ühtses keskplatvormis ja konkreetsetes SPIMi registri komponentides, sealhulgas rakendustes ja teenustes ning teabevahetussüsteemides ja nende aluseks olevates tollisüsteemides, nagu UUM&DS, CCN2, CRMS, CRS ja analüütikasüsteem (Datalab), et EFTA riigid saaksid SPIMi kasutada, töötab välja, testib, juurutab, haldab ja käitab komisjon.

b) Island ja Norra töötavad välja, katsetavad, juurutavad, haldavad ja käitavad oma riigi komponente, mida on vaja SPIMi registriga ühendumiseks ja SPIMi ühiste kesksete protsesside toimimiseks, sealhulgas selleks, et:

   1) tagada esitatavate tolliandmete ühildumine SPIMi registriga suhtlemiseks vajaliku andmestruktuuriga;

   2) tagada esitatava ja korrapäraselt ajakohastatava ettevõtte tunnuskoodi ja sellega seotud andmete ühildumine SPIMi registriga suhtlemiseks vajaliku andmestruktuuriga;

c) Island ja Norra nõustuvad katma ühekordsed kulud, mis tulenevad punktis a nimetatud konkreetsetest kohandustest, mida tehakse ühtses keskplatvormis ja konkreetsetes SPIMi registri komponentides, et EFTA riigid saaksid SPIMi kasutada; nende kulude ligikaudsed summad on esitatud EMP ühiskomitee … 2026. aasta otsuse nr …/… (käesolev otsus) lisas. Island ja Norra jagavad selle summa omavahel vastavalt standardsele proportsionaalsustegurile, välja arvatud CCN2 süsteemi juurutamise kulu, mis jääb ainult Islandi kanda.

d) Island ja Norra nõustuvad alates 2027. aastast katma 0,625 % punktis a nimetatud teabevahetus- ja tollisüsteemide tegevuskuludest, kusjuures iga-aastane indekseerimine on 2 %. UUM&DS- ja CRS- süsteemide tegevuskulusid katavad need riigid alates 2026. aastast. Island ja Norra jagavad selle summa omavahel vastavalt standardsele proportsionaalsustegurile, välja arvatud CCN2 süsteemi käitamise kulu, mis jääb ainult Islandi kanda. Ligikaudsed summad on lisatud EMP ühiskomitee … 2026. aasta otsusele nr …/… (käesolev otsus).

e) Komisjon arvutab kulud vastavalt lepingutele, mille ta on sõlminud töövõtjatega kehtiva lepingute sõlmimise korra kohaselt.

f) Ilma et see piiraks ELi mitmeaastase finantsraamistiku kohaldamist, võidakse punktis d osutatud kulud 2028. aastal komisjoni algatusel läbi vaadata.

g) Riiklike komponentide arendus- ja tegevuskulud kannavad täielikult Island ja Norra.

h) Alates 30. juunist 2026 või pärast EMP ühiskomitee … 2026. aasta otsuse nr …/… (käesolev otsus) jõustumist, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem, esitab komisjon hiljemalt iga aasta 30. juunil Islandile ja Norrale taotluse tasuda komisjoni nõuetekohaselt dokumenteeritud võlateate alusel ühekordsed kulud, mille on tinginud kohanduste tegemine, sealhulgas rakendustes ja teenustes, EFTA riikide jaoks vajalikes SPIMi registri komponentides ning punktis a osutatud teabevahetussüsteemides ja nende aluseks olevates tollisüsteemides, mis on vajalikud, et SPIM EFTA riikides toimiks.

i) Island ja Norra nõustuvad osalema SPIMi registriga ühendatud, punktis a osutatud rakenduste ja teenuste ning nende aluseks olevate tollisüsteemide tegevuskulude katmises. Punkti d täitmisel kohaldatakse järgmist.

1) Alates 30. juunist 2026 või pärast EMP ühiskomitee … 2026. aasta otsuse nr …/… (käesolev otsus) jõustumist, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem, esitab komisjon iga aasta 30. juuniks Islandile ja Norrale kirjaliku teate jooksva aasta ja järgmise aasta hinnanguliste tegevuskulude kohta.

2) Ainult 30. juuniks 2027 esitab komisjon nii Islandile kui Norrale taotluse tasuda rahaline toetus 2026. aasta tegevuskulude katteks ning 2027. aasta rahalise toetuse hinnanguline summa. Alates 30. juunist 2028 esitab komisjon iga aasta 30 juuniks nii Islandile kui Norrale taotluse tasuda komisjoni nõuetekohaselt dokumenteeritud võlateate alusel asjaomase aasta rahaline toetus ja eelmise aasta (negatiivse või positiivne) saldo.

3) Iga aasta 31. jaanuariks alates 31. jaanuarist 2028 komisjon

— tasaarveldab eelmise aasta kulud komisjoni poolt tegelikult kantud kuludega, võttes aluseks summa, mille Island ja Norra on juba tasunud, ning esitab Islandile ja Norrale väljavõtte, mis sisaldab kulude jaotust, näidates ära erinevad teenused ja tarkvara tarned, ning

— esitab Islandile ja Norrale eelmise aasta tegelikud kulud (tegevuskulud). Komisjon arvutab tegelikud ja hinnangulised kulud vastavalt oma lepingutele, mis on sõlmitud töövõtjatega kehtiva lepingute sõlmimise korra kohaselt. Tegelike kulude ja eelmise aasta hinnangulise summa saldo (negatiivne või positiivne) arvutatakse ning edastatakse Islandile ja Norrale komisjoni koostatud väljavõttes. Väljavõte sisaldab rahalise toetuse hinnangulist aastast summat ja (negatiivse või positiivse) saldo summat, mille tulemuseks on netosumma, mille kohta esitab komisjon Islandile ja Norrale arve iga-aastase võlateatega.

j) Island ja Norra teevad makse pärast võlateate väljastamise kuupäeva. Makse tuleb teha 60 päeva jooksul võlateatel märgitud komisjoni pangakontole. EFTA riikide osalusest tulenevaid eelarveassigneeringuid kasutatakse liidus vastavalt finantsmääruse sätetele.

k) Kui Island ja Norra ei tasu punktides c ja d osutatud summasid punktis j osutatud tähtaegadeks, võib komisjon nõuda viivist (Euroopa Keskpanga poolt euroga tehtavatele tehingutele kehtestatud määras, mis on avaldatud *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias päeval, mil maksetähtaeg lõpeb, ning millele on lisatud poolteist protsendipunkti).

l) Kui Island ja Norra taotlevad SPIMi registri komponentide, rakenduste või teenuste jaoks spetsiaalseid kohandusi või uusi IT-tooteid, tuleb nende arenduste algatamise ja lõpuleviimisega seotud ressursivajaduste ja arenduskulude kohta sõlmida eraldi vastastikune kokkulepe.

m) Lepinguosalised lepivad kokku, et tunnustavad ja täidavad oma vastavaid kohustusi seoses käesolevas lisas kirjeldatud IT-süsteemide kasutamisega.

*Artikkel 7*

**Käesoleva lisa rakendamise järelevalve**

EMP ühiskomitee määrab kindlaks, mil viisil teostavad lepinguosalised järelevalvet käesoleva lisa rakendamise üle ning kontrollivad selle sätete järgimist.“

*Artikkel 2*

EMP lepingu protokolli nr 31 artikli 7 lõike 17 (Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2025/2643) järele lisatakse järgmine lõige:

„18. EFTA riigid osalevad alates 1. jaanuarist 2025 liidu meetmetes, mis on seotud Euroopa Liidu 2025, 2026. ja 2027. eelarveaasta üldeelarvesse kantud järgmise eelarvereaga:

— **Eelarverida 9.20.04.01**: „Süsiniku piirimeede“.

Käesolevat lõiget ei kohaldata Liechtensteini suhtes.“

*Artikkel 3*

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast seda, kui on esitatud kõik EMP lepingu artikli 103 lõike 1 kohased teated (*).

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2025.

(*) [Põhiseadusest tulenevaid nõudeid ei ole nimetatud.] [Põhiseadusest tulenevad nõuded on nimetatud.]

*Artikkel 4*

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teataja* EMP osas ja EMP kaasandes.

…, …

*EMP ühiskomitee nimel*

*eesistuja*

*EMP ühiskomitee*

*sekretärid*

*I LISA*

Ligikaudsed summad, mille EFTA riigid peavad vastavalt EMP lepingu protokollile nr 10 tasuma

2027. aasta järgsed summad ei mõjuta järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ettepaneku üle peetavate läbirääkimiste tulemusi

| | | | EFTA riikide rahaline toetus kokku (eurodes) |
|---|---|---|---|
| SPIMi register | 2025 | EFTA erivajadustest tingitud kulud | 500 000,00 |
| | 2026 | EFTA erivajadustest tingitud kulud | 700 000,00 |
| | 2027 | EFTA erivajadustest tingitud kulud | 250 000,00 |
| | 2028 | EFTA erivajadustest tingitud kulud | *Kindlaks määrata* |
| Ühtne keskplatvorm | 2026–2030 | EFTA erivajadustest tingitud kulud | *Ei ole veel teada* |
| SPIMi riskijuhtimine – Datalab | 2026 | Juurutamiskulud | 50 000,00 |
| | 2027 | Tegevuskulud | 40 000,00 |
| | 2028 | Tegevuskulud | 40 000,00 |
| | 2029 | Tegevuskulud | 40 000,00 |
| | 2030 | Tegevuskulud | 40 000,00 |
| | *jne* | | |
| UUM&DS kulud | 2026 | Juurutamiskulud | 135 000,00 |
| | | Tegevuskulud | 20 000,00 |
| | 2027 | Tegevuskulud | 20 000,00 |
| | 2028 | Tegevuskulud | 20 000,00 |
| | 2029 | Tegevuskulud | 20 000,00 |
| | 2030 | Tegevuskulud | 20 000,00 |
| | *jne* | | |

| | | | EFTA riikide rahaline toetus kokku (eurodes) |
|---|---|---|---|
| CRSi kulud | 2026 | Juurutamiskulud | 150 000,00 |
| | | Tegevuskulud | 12 500,00 |
| | 2027 | Tegevuskulud | 12 500,00 |
| | 2028 | Tegevuskulud | 12 500,00 |
| | 2029 | Tegevuskulud | 12 500,00 |
| | 2030 | Tegevuskulud | 12 500,00 |
| | *jne* | | |
| CCN2 kulud | 2026 | Juurutamiskulud | 100 000,00 |
| | 2027 | Tegevuskulud | 10 000,00 |
| | 2028 | Tegevuskulud | 10 000,00 |
| | 2029 | Tegevuskulud | 10 000,00 |
| | 2030 | Tegevuskulud | 10 000,00 |
| | *jne* | | |